

Miljörankning i Aktuell hållbarhet 2022

Kommunfullmäktiges miljömål

Vaggeryds kommun arbetar efter ett miljöprogram för 2022-2025 som är beslutat av kommunfullmäktige. I miljöprogrammet finns tre övergripande strategier för vårt miljöarbete:

- I kommunorganisationen ska miljö- och hållbarhetsfrågorna vara en naturlig del av vår ledning och styrning.
- Vaggeryds kommun ska bidra till att öka både den generella kunskapen om miljö- och hållbarhetsfrågor samt den specifika ämneskompetensen inom vissa miljöområden.
- Barn och unga ska involveras i kommunens miljöarbete och ha möjlighet att bidra med synpunkter kring miljöfrågor.

I miljöprogrammet 2022-2025 finns även ett antal mål, strategier och åtgärder som följs upp årligen. Aktuell Hållbarhet gör varje år en miljörankning av Sveriges kommuners miljöarbete. Det är ett sätt att mäta hur kommunen står sig i miljöarbetet jämfört med andra kommuner.

Om Aktuell Hållbarhets miljörankning

Aktuell hållbarhets miljörankning mäter ambitionsnivån i svenska kommuners miljöarbete. Rankingen kan lyfta fördömen men blottar även de kommuner som inte prioriterar miljöfrågan. Rankingen bör användas som ett analysverktyg för det kommunala miljöarbetet och som ett kreativt diskussionsunderlag för hur kommuner kan och bör arbeta strategiskt framöver.

Maxpoäng i miljörankningen är 51 poäng. Underlag för miljörankningen består av en sammansättning av egna frågor och insamling av data från andra myndigheter och organisationer. Följande ingick i 2022 års miljörankning:

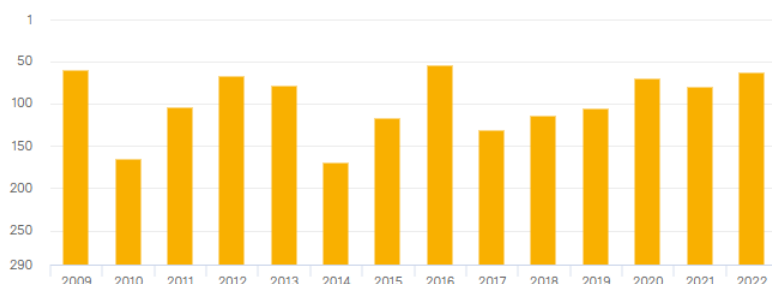
- 21 frågor och 3 följdfrågor till kommunerna från Aktuell hållbarhet (maxpoäng 21,5 p)
- Extern data (Vattenmyndigheten, SCB, Kolada, Djurens rätt och Avfall Sverige) (maxpoäng 19,5 poäng)
- Klimatdata (10 poäng)

Vid en jämförelse av frågorna mellan 2021 och 2022 är 11 frågor nya.

Resultat och diskussion

År 2022 landade Vaggeryds kommun på 26 poäng av 51 möjliga. Det ger oss en 63:e vilket är näst bäst i länet. Jämför vi oss med liknande kommuner så hamnar vi på plats 23 av 108 i gruppen Större städer och kommuner nära större städer.

Placering år för år

Frågorna i enkäten som kommunerna själva svarar på handlar om olika typer av miljöfrågor såsom vatten, samhällsplanering, naturvård, kemikalier med mera. Gemensamt för många av frågorna är dock om det finns ett politiskt beslutat underlag att arbeta med frågan. Vaggeryds kommun får till exempel poäng för att vi:

- ✓ har en strategi för att arbeta med Agenda 2030 frågor
- ✓ har en strategi för utfasning av fossila bränslen
- ✓ arbetar med att effektivisera transportbehovet
- ✓ arbetar med att minimera klimatpåverkan från kommunens matserveringar
- ✓ Arbetar systematiskt med att minska energianvändningen
- ✓ Ställer hållbarhetskrav på placeringar
- ✓ Väger in ekosystemtjänster i beslutsprocessen
- ✓ Har en kemikalieplan (eller likande i vårt miljöprogram)
- ✓ Ställer krav på miljömärkning eller hållbarhetscertifiering i en del upphandlingar
- ✓ Utbildar och informerar allmänheten i klimatfrågor
- ✓ Arbetar med utsläppsminskning vid samhällsplaneringen
- ✓ Har ett systematiskt arbete för klimatanpassning
- ✓ Har en grönstrukturplan
- ✓ Har en energiplan (eller miljöprogram)
- ✓ Vi ligger över medel på andelen ekologisk mat
- ✓ Vi ligger över medel på andelen personer som deltar i Håll Sverige rents skräpplockardagar

Vaggeryds kommun får inga poäng eftersom vi:

- saknar ett systematiskt arbete för att kunskapsutveckla anställda i Agenda 2030
- inte har en koldioxidbudget
- inte ställer krav på demonterbarhet i upphandling av nybyggnationer eller större renoveringar
- inte ställer specifika miljö- och klimatkrav vid markanvisningar
- inte ställer krav på gränsvärden från klimatpåverkan från nybyggen
- inte arbetar systematiskt med att främja ett hållbart jord- och skogsbruk som hjälper våra lokala lantbrukare i deras arbete
- inte har en uppföljning kring hur vi arbetar med att ge IT-produkter längre livstid
- inte köper in 100 % förnybar energi inom den kommunala verksamheten (fjärrvärmens spetslast av olja)

Starka områden

Vi kan konstatera att inom de områden där vi plockar poäng är områden som vi generellt sett har varit duktiga under en längre tid. Dessa områden är t ex upphandling, grönstruktur, ekologisk mat och att vi arbetar strategiskt med många miljöfrågor. Vi får också poäng för att vi arbetar strategiskt med Agenda 2030 och gör hållbara placeringar.

Utvecklingsområden

I de frågor vi inte får några poäng så finns det olika anledningar. Vi har till exempel ingen koldioxidbudget i kommunen, vilket inte heller har varit en fråga som lyfts för diskussion eller efterfrågats. Ett område som vi under flera år inte arbetat med är att ställa miljö- och klimatkrav vid nybyggnation och större renoveringar. Vi ställer inte heller krav på demonterbarhet, vilket är ett stort potentiellt förbättringsområde.

Några av punkterna är vi väldigt nära att nå de uppsatta målen, till exempel återvinning av IT-produkter och inköp av 100 % förnyelsebar energi. Kommunen har ett tydligt och bra arbete med att återvinna IT-produkter. I ett första steg försöker vi återanvända utrustningen inom kommunen så mycket som möjligt (exempelvis får skolan ta del av administrationens datorer). Andra steget innebär att den utrustning som vi inte längre anser som användbar inom vår organisation säljs till ett återvinningsföretag som vi har avtal med för att rekonditioneras och säljas på andra marknader. Tredje steget för utrustning som inte går att återanvända eller sälja är att vi har ett

avtal med ett socialt drivet företag som hämtar och plockar ner i delar för att kunna återvinna metaller, plaster och övrigt. Anledningen till att vi inte kan svara ja på att vi använder 100 % förnyelsebar energi är den mindre mängd olja som används vid spetslast vid fjärrvärmeverket.

Slutsats och rekommendationer

Att bara se till placeringen på miljörankingen ger en felaktig bild av hur vårt miljöarbete utvecklas. Alla kommuner har olika förutsättningar och även om vi har gjort framsteg inom miljöområdet så kan andra kommuner ha tagit ännu större kliv. Det är dock glädjande att vi stiger i rankingen under 2022, det är en viktig signal för att det arbete vi gör också gör skillnad. Som nämns ovan är vi på god väg inom många områden och arbetar vi enligt vårt miljöprogram för 2022-2025 kommer vi göra ytterligare framsteg.